

Anhållan om undantagstillstånd för WC-tillbyggnad till kyrkbackens område

GKR 22.05.2025 § 59
13/03.03/2024

Beredning	Förvaltnings- och ekonomidirektör, Timo Tulisalo, tfn 0400 156 257 Fastighets- och anskaffningschef Krista Jussila, tfn 040 4889 009
Redogörelse	I samband med vattenskadan i Lilla kyrkan beslutades det att börja samtidigt främja funktionella ändringar i Lilla kyrkan (GKR 21.3.2024 § 33). I samband med projektet om servicedesign som gjordes för projektet blev tillräckligheten av WC-utrymmen på kyrkbacken en av de största frågor som ska lösas. Borgå domkyrka är en av de mest välbesökta turistkyrkor i hela Finland och ett aktivt centrum för två församlingars verksamhet. Domkyrkan besöktes 2024 av över 200 000 personer. När kyrkans medlemsantal hela tiden minskar, har man också i Borgå redan vidtagit åtgärder för att balansera ekonomin och som åtgärder har man bl.a. avstått från extra fastigheter. I framtiden kan uppskattas att liknande behov att balansera ekonomin ökar, då verksamheten fokuseras ännu mer till bara några fastigheter. Situationen på Kyrkbacken har i årtal varit den att församlingarna inte kan betjäna turister med WC-utrymmen och WC-utrymmen har varit underdimensionerade också för egen verksamhet. I Domkyrkan finns ett WC-utrymme som ligger i nedre våningen i sachristian. Av utrymningssäkerhets- och tillgänglighetsskäl har det begränsats till personalens bruk och för nödfall. Under evenemangen har använts de två WC-utrymmen som ligger i Lilla kyrkans entré. Dessa har byggts i samband med renoveringen på 70-talet och WC-utrymmen orsakar både ljud- och luktproblem i kyrkosalen. Ingetdera av WC-utrymmen uppfyller tillgänglighetskraven. Arkitektbyrå Livady Oy har under tjänstemannaledning gjort en lokalutredning om att placera nödvändiga WC-utrymmen på kyrkbacken. Tillgängligheten blir det största problemet om WC-utrymmen placeras till de lokaler som redan ligger på kyrkbacken. Därför har man kommit fram till att skissera en tillbyggnad som skulle placeras mellan klockstapeln och sachristian i Lilla kyrkan, till ett ställe som är så anspråkslöst som möjligt men tillgängligt. Utkastet om tillbyggnad kan ses före sammanträdet på mötesplattformen Teams och presenteras vid sammanträdet till nödvändiga delar. Att frågan om WC-utrymmen lösas är villkorligt också för planering och genomförande av funktionella ändringar i Lilla kyrkan. Myndighetsförhandlingar Kyrkbackens område är en del av skyddad och nationellt stadspark. Myndighetsförhandlingar har inletts i omfattande tjänstemannasamarbete med Borgå stads stadsutveckling, byggnadstillsyn, turism, kommunteknik, Borgå museum, Museiverket och Kyrkostyrelsen. Under förhandlingarna har på basis av turistmängder förfrågats stadens intresse och behov av ett gemensamt projekt för tillbyggnads del. Staden ställer sig positivt till totalprojektet men ser inget behov att delta i t.ex. lösning av WC-frågan.

Andra myndigheter ställer sig också i princip positivt till projektet med beaktande av församlingens målsättningar. För byggprojekteringen blir man sannolikt tvungen att också genomföra arkeologiska undersökningar och utgrävningar på området, behovet av dessa ska åtminstone utredas.

Situationen med detaljplanen och inverkan på nybyggnad

På kyrkbackens område gäller en 22.6.1993 fastställd Detaljplan för gamla stan i Borgå. Kyrkobyggnaderna hör till kvarter 1105 som har anteckningen YK/s (*Kvartersområde för kyrkor och andra församlingsbyggnader, där miljön bevaras*). I kvartersområdet hör också byggnaden på Brobacken, s.k. röd stuga och servicebyggnad/sprinklercentral. Området har förutom det i detaljplanen antecknade skyddet skyddats enligt 2 § och 5 § i kyrkolagen och hör till området Gamla Borgå och Borgbacken i Borgå som har listats till Byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY).

Enligt uppgifterna från byggnadstillsynen har byggnadsrätten enligt detaljplanen på tomten i fråga använts i sin helhet. Således kunde inte en nybyggnad byggas utan planändring eller förfarandet vid undantag.

Ändring av hela detaljplanen är ett långvarigt projekt och stadsplaneringen har redan uttryckt att en planändring med anledning av detta projekt inte är vettigt. Efter att den nya bygglagen trätt i kraft 1.1.2025 kunde WC-tillbyggnaden räknas som småbyggnad för kvadratsmetrarna. En småbyggnad kräver inte ett separat byggtillstånd men brist på byggnadsrätt hindrar byggandet entydigt. Med ett undantagstillstånd enligt 57 § i bygglagen kunde man uppnå den önskade lösningen snabbare. Av skydd- och lägeskäl på området ordnar stadsplaneringen en omfattande runda med diskussion och växelverkan där man hör VaPoRaT, grannar, museimyndigheter, NTM-centralen och miljöministeriet i anslutning till beredningen av undantagstillstånd.

BKA:

Det kan konstateras att byggandet av en WC-tillbyggnad har positiva konsekvenser för funktioner för barn och unga på Kyrkbackens område. Byggnad av tillgängliga WC-utrymmen minskar ojämlikhet och förbättrar förutsättningar för genomförandet av fysiska behov.

Föredragande	Förvaltnings- och ekonomidirektören:
Beslutsförslag	Gemensamma kyrkorådet beslutar att det anhålls om ett undantagstillstånd för byggande av en WC-tillbyggnad på Kyrkbacken.
Beslut	Gemensamma kyrkorådet beslutade att det anhålls om ett undantagstillstånd för byggande av en WC-tillbyggnad på Kyrkbacken.